

نوز دهمین «تربیون محله» خراسان رضوی، پای دغدغه‌های اهالی خواجه ربیع

مشکلات کهنه در محله چند صدساله

با مسئولان منطقه ۳شهر داری که برای شنیدن دغدغه‌های مردم این محله و پاسخ به سوالات و گلایه‌هایشان همراهان شده‌اند، به سوی‌شان می‌رویم و پای حرف‌هایشان می‌نشینیم.

رود، از شرق به سیس آباد، از جنوب به کوی بلال و از غرب به محله بهمن محدود می‌شود. قرار مان با اهالی محله که در شماره قبلی تربیون اعلام شده، ورودی آرامگاه خواجه ربیع است و تعدادی از اهالی، انتظار مان را می‌کشند. ما نیز

گزارش: خدیجه علی‌نیا | عکس‌ها: خراسان | نوز دهمین مقصد تربیون محله خراسان رضوی، منطقه خواجه ربیع است؛ محله‌ای چند صدساله با مشکلات قدیمی. خواجه ربیع از محله‌های منطقه ۳شهر داری است که از شمال به کشف

از خواجه ربیع و ویژگی‌های مقبره‌اش بیشتر بدانیم

«خواجه ربیع» با نام کامل «ربیع بن خثیم» از طایفه بنی‌اسد و ساکن کوفه بود. اما از آن‌جا که ضمن ارادت به حضرت علی(ع)، ظاهراً از خویشان معاویه هم بوده است، بنابراین در سال‌های پایانی خلافت حضرت علی بن ابی‌طالب(ع) و بروز اختلاف میان او و معاویه، به قصد دوری از این نزاع و انزوای عراق را به مقصد ایران و خراسان ترک کرد. او در سال‌های پایانی عمر، ساکن شهر نوغان شد و در سال ۶۳ هـ.ق در گذشت و در یک فرسنگی شمال نوغان، دفن شد. مشهور است که حضرت رضا(ع)، هنگام سفر به خراسان در سال‌های ۲۰۰ تا ۲۰۳ هـ.ق مزار خواجه را زیارت کرده است. مقبره «خواجه ربیع» مربوط به دوره صفوی است و به توصیف شیخ بهایی در نیمه اول قرن هجری ساخته و در مشهد، انتهای خیابان خواجه ربیع واقع شده است. این اثر در تاریخ ۱۵ دی ۱۳۱۰ با شماره ثبت ۱۴۲ به‌عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده است. مقبره خواجه ربیع بنایی باشکوه است که در باغی وسیع و مصفا قرار گرفته است. این مقبره دارای گنبدی به ارتفاع ۱۸ متر و بنایی چهار ایوانی است. گنبد بنا دو پوششی و پوشیده از کاشی‌های زیبای فیروزه‌ای و درون بنا هم‌زمان به نقاشی‌های طلایی رنگ است. طرح آرامگاه در نمای بیرونی هشت ضلعی و درون آن، چهار ایوانی است. از انتهای ایوان‌های اضلاع بزرگ راهرو‌هایی به درون باز شده‌اند. از میان دیوار و پشت ایوان‌های چهار گانه اصلی، چهار ورودی وجود دارد که به شاه‌نشین‌ها راه دارند و ورودی اصلی از یک ایوان بلند تشکیل شده است که در دو طاق‌نما، در پایین و بالا ایجاد و در میان طاق‌نماها، در ورودی و پنجره مستطیل شکلی جاسازی شده است. همچنین نمای خارجی بنا نیز از تزئینات جالب و چشمگیری برخوردار است که عمدتاً به صورت معقلی انجام شده و تزئینات کاشی‌کاری در زیر ایوان نیز به مجموعه بنا، جلوه خاصی بخشیده است.

محله‌ای بدون فضای سبز و اگو، جولانگاه معتادان

به خیابان «مهر مادر» می‌رویم که یکی از خیابان‌های خواجه ربیع است و اهالی با دغدغه‌های ریز و درشت به سراغ مان می‌آیند. «محمد حسین» نوجوان ۱۵ ساله گلایه می‌کند: «هر روز، هنگامی که هوا رو به تاریکی می‌رود، معتادان در زمین‌های رها شده محله، رفت و آمد و فعالیت دارند و ما از این که ممکن است آسیب ببینیم، می‌ترسیم. اگر این زمین‌ها به پارک و فضای سبز یا زمین فوتبال تبدیل می‌شد، خیلی خوب بود.» «زهرانیک‌رو»، از دیگر ساکنان محله ادامه می‌دهد: «دو سال پیش از شهر داری به مسجد محله آمدند و وعده دادند یک پارک در منطقه احداث می‌شود اما هنوز خبری نشده است. نه تنها پارک نداریم، بلکه از بو و منظره ناخوشایند گنداب هم عاصی شده‌ایم. مدام با حسن ترس به خاطر حضور معتادان، شب‌روزر در این محله سیری می‌کنیم و برخی اوقات شاهد جمع‌آوری جنازه معتادان کارتن خواب از این محله هستیم. از شروع تابستان و گرمای هوا و بیماری سالک و آلودگی هم، چیزی نکویم که امن مان را بریزد.» «حسین قاسم‌نژاد» یکی دیگر از اهالی می‌افزاید: «مهم‌ترین درد این محله، جولان معتادان است. من از متولیان مربوط می‌خواهم برای جمع‌آوری این افراد از محله خواجه ربیع اقدامی انجام دهند.»

۳۶۲

هکتار مساحت

۳۸۶۸۴

نفر جمعیت

۱۱

اماکن مذهبی

۳۳

مراکز آموزشی

۱۰۰

سال قدمت

بمقتل از روابطعمومی
شهر داری منطقه ۳

خواجه ربیع، عاصی از صنوف آلاینده و انبار ضایعات

اهالی خواجه ربیع از آن‌رنج می‌برند و با این که مسئولان شهری، سال‌هاست برای سامان دهی مسئله صنوف آلاینده در این محله وعده داده‌اند، اقدامی انجام نشده است. «یکی دیگر از ساکنان محله، می‌گوید: «یکی از مشکلات مهم ساکنان خواجه ربیع، وجود انبارهای ضایعات در این منطقه است که باعث شده زباله‌گردهای زیادی این جرافت و آمد کنند. وجود این انبارها فعالیت این افراد، بهداشت و سلامت و حتی امنیت محله را به مخاطره انداخته است. در کنار این انبارها، فضاهای رها شده زیادی در محله خواجه ربیع وجود دارد که به محلی برای ریختن زباله و نخاله‌های ساختمانی تبدیل شده و هم‌ظاهر ناخوشایندی دارد و هم‌باتفاق خلافکاران شده است.»

● مسئولان منطقه ۳شهر داری مشهد که در این گشت و گذار همراهی مان می‌کنند، در پاسخ به مشکلات مطرح شده از سوی اهالی، می‌گویند: «برای کاهش ترافیک در مناسبت‌های خاص، همیشه در این محدوده اقداماتی مانند یک طرفه کردن مسیر خروجی آرامگاه انجام شده است و در آینده، راهکارهای دیگری هم اندیشیده و اجرا خواهد شد تا مشکل ترافیک خواجه ربیع، تا حد زیادی برطرف شود. در باره صنوف آلاینده، با توجه به این که معمولاً مرتبط با تعمیر خودرو هستند و نباید در محدوده شهری فعالیت داشته باشند، یک مجتمع خدمات خودرو، انتهای بولوار بهمن در حال ساخت است و بعد از اتمام کار، این صنف‌ها که اکنون در محله مشغول به کارند، به این مجتمع منتقل خواهند شد. هم‌اکنون پیش‌ثبت نام این واحدهای صنفی برای حضور در آن مجتمع انجام شده است و به محض افتتاح، واحدهای آلاینده به آن منتقل خواهند شد. تأیید می‌کنم در محله خواجه ربیع، از ارضی رها شده وجود دارد که یکی از مشکلات قدیمی این محله محسوب می‌شود. خوشبختانه با پیگیری‌هایی که انجام داده ایم، مشکلات مالکیت این ارضی برطرف شده است و مراحل پایانی و گذاری به مالک را طی می‌کنند؛ طبیعتاً بعد از واگذاری شدن به مالکان، این زمین‌ها از حالت فعلی خارج می‌شوند و مشکل قدیمی ساکنان خواجه ربیع برطرف می‌شود. ما برای پلمب و جمع‌آوری انبار ضایعات، نیاز به حکم قضایی داریم. اگر چه تا امروز، با متخلفان این حوزه برخورد‌های قانونی شده اما باز هم با تیزی بی‌نی، نظارت را بیشتر می‌کنیم تا در صورت نیاز، این انبارها پلمب شوند.»

پارک بازی و زمین فوتبال می‌خواهیم

روز به نیمه رسیده، هوا بسیار گرم است و از فضای سبز و درختان شاخه‌دار و چمنی برای بازی‌های کودکان در محله خبری نیست. صدای چند کودک که می‌پرند؛ آمده‌اید برای ما پارک بسازید؟ توجهم را جلب می‌کند؛ محیا، مهدیه و حسین چند کودک ساکن محله هستند که متوجه حضور ما شده‌اند و لایه‌لای بازی و خنده‌های کودکان‌شان می‌گویند: «کاش یک پارک بازی در این محله داشتیم تا داخل زمین‌های پر از خاک و خاشاک و کنار کانال‌های پر از لجن بازی نمی‌کردیم و مریض نمی‌شدیم.» کمی جلوتر، دو کودک دیگر که کنار پیاده‌رو آرام نشسته‌اند و اشعه‌های آفتاب صورت نحیف‌شان را سوزانده، می‌گویند: «تنها خواسته‌مان احداث یک زمین فوتبال برای بازی است.»

● مسئولان منطقه ۳شهر داری تأیید می‌کنند: «زیرساخت‌های آموزشی و ورزشی در این منطقه خوب نیست. با این که رسیدگی به حاشیه شهر سال‌هاست شروع شده ولی مشکلات زیادی در این منطقه تلنبار شده است و با وجود بودجه‌های عمرانی که در مناطق حاشیه‌ای صرف می‌شود، همچنان حل نشده باقی است. بیشتر واحدهای مسکونی در این منطقه فاقد هر گونه مجوز است و عمدتاً ساختمان‌های قدیمی هستند و برخی از آن‌ها پیش از سه دهه قدمت دارند و شاهد تراکم بالای جمعیت در این منطقه هستیم. سرانه آموزشی و ورزشی و فرهنگی این محله، نسبت به جمعیت منطقه کم است و باید نسبت به جمعیت، امکانات در اختیار آنان گذاشته شود. اما مشکل ساخت و سازهای انجام شده در حاشیه شهر و تراکم بالای جمعیت سبب شده از امکانات کافی محروم باشند. با این حال، ما تلاش مان را برای ارائه خدمات رفاهی و تفریحی به مردم خواجه ربیع خواهیم کرد.»

یک خط اتوبوس و چندین گلیه

دو خانم از اهالی محله که توی صف سنجش فشار خون در پایگاه بهداشت مستقر در حوالی ورودی آرامگاه خواجه ربیع، منتظر هستند، بعد از این که متوجه می‌شوند برای شنیدن و انعکاس مشکلات محله آمده‌ایم، از خدمات رسانی اتوبوس خط ۳۴ گله می‌کنند و می‌گویند: «روزهای پنج‌شنبه و جمعه، سرویس دهی این خط اتوبوس بسیار ضعیف و آزار دهنده است. راننده این خط که دیر به دیر به ایستگاه می‌آید، بیش از حد ظرفیت مسافر سوار می‌کند و مسافران مجبور هستند تا سیدن به مقصد فشار و خشتناک داخل اتوبوس را تحمل کنند. چر اتعداد اتوبوس‌های این خط افزایش نمی‌دهند تا هم این قدر منتظر نمانیم و هم در طول مسیر، این قدر جر نکشیم؟»

● مدیرعامل سازمان اتوبوسرانی مشهد، در پاسخ به این گلایه اهالی خواجه ربیع، قول می‌دهد این خواسته ساکنان را بررسی و برای رفع آن، در اسرع وقت اقدام کند.

وقت بارندگی، در خانه حبس می‌شویم

انتهای خیابان مهر مادر چند خانم کنار پیاده‌رو، مشغول پاک کردن سبزی هستند. به جمع‌شان نزدیک می‌شوم و از حال و هوا و مشکلات محله می‌پرسم که می‌گویند: «برای اهدایت تمام معابر این محله دچار گرفتگی می‌شود و به دلیل بالا آمدن سطح آب، ساعت‌ها در خانه حبس می‌شویم و نمی‌توانیم از خانه بیرون بیاییم. چرا این همه سال، هیچ کس فکری برای هدایت و جمع‌آوری این آب‌ها نکرده؟ بار سیدن فصل پاییز و زمستان، تن بدن مان می‌لرزد.»

● مسئولان منطقه ۳شهر داری مشهد که در این گشت و گذار همراهی مان می‌کنند، در پاسخ به این مشکل مطرح شده از سوی اهالی، می‌گویند: «برای اهدایت آب‌های سطحی محله خواجه ربیع، یک کانال هدایت آب از مسیر مهر مادر ۲۹ وجود دارد ولی هنوز این کانال به کشف رود متصل نشده است و در حال انجام کار برای به نتیجه رسیدن و پایان پروژه هستیم که با اتمام آن، مشکل آب‌های سطحی این منطقه، حل خواهد شد.»

